

HEIMSINS BESTA BARNALAND

JAVNADARFLOKKURIN

HEIMSINS BESTA BARNALAND

Besta iløgan vit kunnu gera, er iløgan í børn og ung. Tí vilja vit hava eina nýmótans barsilsskipan, minimumsnormeringar á dagstovnunum og ókeypis sálarhjálp til børn og ung. Vit vilja vera heimsins besta barnaland.

Børn og ung eru dýrabarasta tilfeingi í landinum. Og kjarnan í javnaðarhugsjónini er, at øll børn, uttan mun til hvørjum heimi tey eru úr, skulu hava atgongd til somu møguleikar at megna eitt gott lív.

Barnið hjá tí láglønta og barnið hjá tí há-lønta skulu hava somu byrjan uppá lívið. Somu atgongd til dygdargóða námsfrøði í barnaárunum, og undirvísing á sama høga støði í fólkaskúla og miðnámskúla. Øll børn við serligum avbjóðingum eiga at fáa somu atgongd til hóskaði tilboð, og vit eiga at veita ókeypis sálarhjálp til børn og ung. Pengapungurinn hjá foreldrunum skal ikki vera avgerandi fyri, hvørji børn fáa røttu hjálpin til tíðina, og fleiri átøk skulu gerast, so einki barn veksur upp í fátækt. Familjuískoytið skal varðveitast, fleiri bíligir bústaðir skulu fáast til vega og láglønt skulu hava eina skattaminking.

Einki barn eigur at detta niðurímillum í okkara ríka landi. Ta uppgávuna vilja vit átaka okkum. Vit skulu vera heimsins besta barnaland.

Landsstýrisfólk í barnamálum

Komandi árin vilja vit raðfesta og styrkja øll átøk, sum eru børnunum at gagni, og tí vilja vit virka fyri, at ein komandi samgonga fær eitt landsstýrisfólk í barnamálum. Landsstýrisfólkið fær ábyrgd av at endurskoða og samskipa tey tilboð, sum verða veitt børnum og ungum í dag, og áhaldandi meta um tørvin á nýggjum tilboðum. Vit skulu bróta niður múrar millum fakkólkar, stovnar og geirar, so vit eru saman um børnini. Í felag skulu vit orða og seta í verk eina barnapolitiska virkisætlan, sum skal tryggja, at onki barn í Føroyum dettur millum skipanir. At onki barn í Føroyum stendur uttan hjálpin, bert tí at barnið er eitt ár eldri enn í gjár ella skiftir millum stovnar.

Og at øll børn verða hoyrd og tikin uppá ráð, tá ið tey hava aldur til tess. Somuleiðis skal ein intergratiónsætlan orðast fyri alt barnaøkið, so børn av øðrum uppruna enn føroyskum hava somu møguleikar í føroyska samfelagnum.

Barnamálaráðið skal eisini tryggja, at foreldur at børnum við serligum avbjóðingum altíð vita, hvar tey skulu venda sær fyri at fáa neyðugu ráðgevingina og røttu tilboðini. Somuleiðis skal ráðið syrgja fyri, at foreldur, stovnar og geirar arbeiða saman um at veita røttu tilboðini til børnini. Øll børn í Føroyum, ið hava brúk fyri hjálp, skulu hava rætt til eina samskipaða og samanhangi tænaðu.

Barnamálaráðið skal eisini syrgja fyri, at fakliga støðið hjá teimum, sum eru um børnini, altíð er høgt. Ráðið skal samskipa og rinda fyri skeið og eftirútbúgving og seta krøv til luttøku.

Hetta vilja vit fremja í barnamálaráðnum:

- Tvørtur og fak og geirar samstarva um at endurskoða og samskipa tey tilboð, sum verða veitt børnum og ungum í dag
- Áhaldandi meta um tørvin á nýggjum ella styrktum tilboðum
- Orða og seta í verk eina barnapolitiska virkisætlan
- Orða og seta í verk eina integratiónsætlan fyri børn og ung
- Í samráð við aðrar viðkomandi partar seta mál á øllum økjum, sum viðkoma børnum, so sum námsfrøðiliga, heilsufrøðiliga o.s.fr.
- Áhaldandi arbeiða fyri at hækka fakliga støðið á fakbólum, sum eru um børnini

Heimsins besta barsilsskipan

Nýføddu børn okkara skulu hava bestu byrjan uppá lívið. Samgongan hevur í undanfarna valskeiði longt rættin til barsilspening við 10 vikum. Nú vilja vit hava eina nógv smidligari barsilsskipan, innføra umsorganardagar og fáa størri javnstøðu millum kynini.

Hetta vilja vit gera á barsilsskipanarøkinum:

- Umsorganardagar (kunnu brúkast til og við barnið er 7 ár)
 - Foreldur skulu hava rætt til umsorganardagar, sum kunnu brúkast eftir tørvi. Ætlanin er at byrja við 50 frídøgum til foreldrini, 25 til mammuna og 25 til pápan, við einum ásettum krónutali í endurgjaldi. Samlaða talið á frídøgum kann tvífoldast við tí treyt, at endurgjaldið lækkar samsvarandi. Annað foreldrið skal kunna velja at lata frídagar til hitt

Dømi: Barnið skal skifta barnagarð og hevur tí tørv á eyka umsorgan frá foreldrum sínum hesa tíðina. Annað foreldrið velur tí at brúka sjey umsorganardagar hetta tíðarskeiðið

- Annar umsorganarpersónur
 - Um foreldrini ynskja tað, kann annar umsorganarpersónur barnsins, til dømis ein omma ella abbi, fáa rætt til tað barsilsfarloyvið og tann barsilspening, sum annars hevði verið tillutaður pápanum/mammuni

- Talgild skipan
 - Ein talgild skipan skal setast í verk, har foreldrini sjálvi kunnu stýra, hvussu barnsburðarfarloyvið og umsorganardagarnir verða brúktir. Við at rita inn á ein brúkara skal vera møguligt hjá foreldri, skipan og arbeiðsgevara at halda seg dagførdan í mun til millum annað, hvussu nógvir dagar eru brúktir

- Barsilsgjaldið skal javnast
 - Barsilsgjaldið eigur framvegis at vera roknað eftir miðal mánaðarligu A-inntøkuni seinasta árið, áðrenn barsilsfarloyvið byrjar. Men mesta útgjaldið, sum í dag er 25.000 kr. um mánaðin, eigur stígvíst at hækka og síðani at verða javnað sambært lönargongdini í samfelagnum. Nýútbúgvín eiga at verða fevnd av einum minstagjaldi úr barsilsskipanini

Heimsins besta heilsufremjan

Ein umráðandi tåttur í vælferðarsamfelagnum er fyrbyrging og heilsufremjan. Vit skulu tryggja øllum børnum og ungum upplýsing og atkomu til eitt lív við góðari heilsu. Og vit skulu fyrbyrgja, at tey enda í kriminaliteti og misnýtslu.

Hetta vilja vit gera á fyrbyrgingar og heilsufrøðiliga økinum:

- Familjuhús, ið kann ráðgeva barnafamiljum, verður skipað

- Útbúgva fleiri fakfólk á økinum og bjóða fleiri eftirútbúgvingar og skeið

- Víðka heimildirnar hjá fakfólkum til at meta um tørvin hjá tí einstaka, heldur enn at veita tilboð eftir aldursbólum

- Veita skilsmisráðgeving til foreldur og børn

Heimsins bestu dagstovnar

Í Javnaðarflokkinum virða vit námsfrøðiliga góðsku. Dagstovnaøkið skal raðfestast. Námsfrøðingar og námsfrøðilig hjálparfólk skulu hava góð viðurskifti, tíð til børnini og møguleikar fyri eftirútbúgving. Børnini skulu hava nokk av vaksnum og útbúnum fólkum um seg í gerandisdegnum, og tey hava rætt til eina tænastrá á jøvnum støði kring alt landið.

Hetta vilja vit gera á dagstovnaøkinum:

- Minimumsnormeringar á dagstovnunum kring landið
 - Í samráð við allar avvarðandi partar vilja vit áseta, at tað altíð skulu vera eitt ávíst tal av útbúnum vaksnum fólkum pr. tal av børnum. Soleiðis tryggja vit somu góðu tænastrá á øllum stovnunum í landinum

- Námsfrøðiútbúgvingin og námsfrøðiliga hjálparfólkaútbúgvingin skulu raðfestast
 - Til tess at tryggja, at vit hava nokk av útbúnum námsfrøðingum vilja vit raðfesta útbúgvingarnar til námsfrøðing og námsfrøðiligt hjálparfólk. Miðast skal fram ímóti at taka ein flokk av námsfrøðingum inn afturat um árið

- Krøv skulu setast dagstovnunum um at veita skeið til ófaklærd, sum eru um børnini
- Betri móguleikar fyri eftirútbúgving og førleikamenning
 - Námsfrøðingar eiga at hava somu móguleikar fyri eftirútbúgvingum og skeiðum á sama støði sum aðrir starvsbólkar á umorganarøkinum. Útbúgvingin til námsfrøðiligt hjálparfólk skal eisini tryggja atgongd til víðari lesnað
- Dagstovnalógin skal endurskoðast og eftirætast
- Tilboð til fleirmælt børn skulu raðfestast
- Vit skulu endurskoða útbúgvingarnar á Námsvísindadeildini, so tær í størri mun taka støði í praktiska veruleikanum, sum tær skulu útbúgva fólk til. Vit skulu aftur hava eitt seminarium og eitt veruligt lestrarumhvørvi

Heimsins besta sosialfakliga ráðgeving

Allar barnafamiljur í Føroyum skulu hava somu móguleikar, soleiðis at børn og foreldur fáa móguleikan at liva eitt virkið og innihaldsríkt lív. Foreldur, ið fáa eitt barn við sjúku ella breki, skulu skjótast gjørligt, t.d. longu á føðideildini, fáa ráðgeving um, hvør hjálp kann veitast barninum og familjuni.

Allar familjur, ið hava dagliga umsorgan fyri barni við týðandi likamligum ella sálarligum breki ella varandi sjúku, skulu fáa einasamskipaða heimaráðgeving. Ráðgevingin skal fevna um undirvísing í mun til brekið ella sjúkuna, og vegleiðing við námsfrøðiligum amboðum til at handfara ítøkiligar avbjóðingar í gerandisdegnum hjá barninum og familjuni.

Barnafamiljur, ið eru í vanda fyri at missa bústaðin av fíggjarligum orsøkum, skulu fáa fíggjarliga hjálp at varðveita bústaðin og at koma á føtur aftur, og fleiri átøk skulu gerast til tess at tryggja, at einki barn veksur upp í fátækt.

Hetta vilja vit fremja á almannækinum:

- Ráðgevingin í Almannaverkinum verður styrkt
- Verkætlanin "Tann góða tilgongdin" verður styrkt og stigvíst víðkað til øll børn, ið bera brek
- Verkætlanin "Megna títt lív" skal halda fram og styrkjast
- Eftirútbúgving av starvsfólkum, sum eru um børn og ung, verður styrkt, soleiðis at øll starvsfólk hava atgongd til viðkomandi eftirútbúgving

Heimsins besta barnavernd

Barnaverndin hefur ábyrgd av, at børn, sum liva undir viðurskiftum, ið kunnu skaða heilsu og menning teirra, fáa neyðugu hjálpina til tíðina. Í samstarvi við kommunur og viðkomandi partar vilja vit arbeiða fyri málunum niðanfyri.

Hetta vilja vit fremja á barnaverndarøkinum:

- Eins tænaustøði kring landið
 - Tænasturnar skulu samskipast betur
- Barnaverndin skal arbeiða meiri fyri-byrgjandi
 - Sambandið við familjurnar skal styrkjast, áðrenn skaðin er hendur. Fyribyrgingararbeiðið í familjunum skal raðfestast hægri m.a. við at styrkja foreldraførleikan hjá teimum foreldrum, sum hava tørv á tí.
- Styrkja fosturfamiljurnar
 - Betri atgongd til skeið o.a.
- Nýtt barnaheim skal byggjast og tænaстан betrast
 - Familjueindin skal styrkjast
 - Eftirvernd skal setast á stovn

Heimsins besti fólkaskúli

Fólkaskúlin skal brynja børnini og tey ungu til lívið. Vit vilja varðveita og menna góða fólkaskúlan fyri øll, bæði tá tað kemur til tað fakliga men ikki minni tað sosiala. Vit vilja stremba eftir góðum trivnaði og eini nullhugsjón, tá tað kemur til happing.

Í fólkaskúlanum skulu børnini læra at gagnnýta sínar førleikar í samfelagnum og mennast til at verða ein virkin partur av fólkaskúlanum. Skúlin skal hava eitt spennandi umhvørvi og fakliga og námsfrøðiliga vera á hægsta støði. Dentur skal leggjast á mentan, mannarættindi og tolsemi. Vit vilja, at fólkaskúlin framhaldandi skal liggja hjá landinum.

Hetta vilja vit gera á fólkaskúlalækinum:

- Vit eiga at seta skúlasálarfrøðingar í starv í fólkaskúlanum og veita ókeypis sálarhjálp til børn og ung
- Flokslærarin, sum er ein lyklapersónur í trivnaðinum hjá flokkinum og einstaka næminginum, eigur at fáa fleiri tímar pr. næming til tess at betra umstøðurnar til at røkja uppgávuna nóg væl
- Arbeiðast skal meiri miðvíst við orðblindni. Foreldur skulu hava vegleiðing, tilfar skal framleiðast og arbeiðsuppgávurnar eiga at gerast greiðari
- Víkarpulja skal setast í verk, so børnini altíð eru tryggjað undirvísing, uttan mun til um lærari er burturstaddur

- Játtanin til Nám verður stöðugt økt, so vit fáa meira dygdargott, føroyskt tilfar til allar aldursbólkar
- Førléikastovur og serstovur verða framhaldandi mentar, so børn við serligum avbjóðingum fáa hóskaði skúlatilboð
- Gransking og tilbúgving skal gerast til vaksandi trupulleikan við børnum, sum nokta at ganga í skúla
- Eins og við námsfrøðiútbúgvingini eiga vit at endurskoða útbúgvingarnar á Námsvísindadeildini, so tær í størri mun taka støði í praktiska veruleikanum, sum tær skulu útbúgva fólk til. Vit skulu aftur hava eitt seminarium og eitt veruligt lestrarumhvørvi.

Ja til Javnaðarflokkkin

er ja til Føroyar sum

heimsins besta barnaland

